

Konec recese?

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Vše nasvědčuje tomu, že ekonomika se zvedá ze dna recese a česká ekonomika je v tom nad průměrem Evropské unie. Ve třetím čtvrtletí oproti čtvrtletí předchozímu ožila podle předběžných odhadů o 8 desetin procenta. Unie jako celek vykazuje průměrný růst o dvě desetiny procenta.

Veronika MARKOVÁ, redaktorka

Plusová čísla už podruhé za sebou. Konec recese. Úleva pro českou ekonomiku ale nepřichází. Její výkon se podle předběžných odhadů Českého statistického úřadu vrací teprve na úroveň začátku roku 2007.

Boris DLOUHÝ, ředitel pro hospodářskou politiku, Svaz průmyslu a dopravy ČR

Struktura růstu příliš optimismus nezakládá, protože investice a výsledky exportu nejsou příliš příznivé.

Jiří DOLEJŠ, poslanec /KSČM/

Ukazuje se, že i když HDP přestalo klesat, tak plnění daňových příjmů je horší.

Eduard JANOTA, ministr financí

Záleží na struktuře, jestli ten růst bude tažen domácí spotřebou, tak to bude jaksi stoprocentní dopad do daní, jestliže bude tažen exportem, tak ten dopad je vlastně bez daně z přidané hodnoty.

Veronika MARKOVÁ, redaktorka

Ekonomice nejvíc pomohl automobilový průmysl a přispěl i potravinářský. Růst nezaměstnanosti ale pozitivní vývoj nezastavil. Tuzemskou ekonomiku ovlivňuje i vývoj u západních sousedů. I ti se začínají pomalu stavět na nohy. Roste třeba Německo, Rakousko, Slovensko a nejvíc Litva.

Amelia TORRES, mluvčí Evropské komise pro ekonomiku

Máme za sebou 5 po sobě jdoucích čtvrtletí negativního vývoje, teď jsme zpět v pozitivním teritoriu.

Veronika MARKOVÁ, redaktorka

V některých zemích se strašákem s názvem recese ale stále zápolí. Nejvíc padá Estonsko, Maďarsko nebo Kypr, v plusu není ani Velká Británie. Nynější ekonomický růst je podle odborníků stále velice křehký. Pohání ho totiž hlavně peníze, které jednotlivé státy vlévají do ekonomik, a tak se může stát, že se v dohledné době evropské země znovu do recese ponoří. Veronika Marková a redakce, Česká televize.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ekonom Lubomír Lízal, dobrý večer.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Dobrý večer.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže vůbec se nedá s jistotou říci ano, recese skončila?

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Tak, technicky recese skončila, nicméně to neznámá, že nepřijde další. Koneckonců viděli jste to i včera, když tady byl Martin Feldstein, tak ten byl také, bych řekl, opatrně optimistický ohledně těch vyhlídek, které mají Spojené státy i celý svět.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Co to znamená, že technicky skončila, ale reálně ne.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Takto, recese skončila, protože vlastně nastalo období hospodářského růstu, nicméně všichni jsme si, jaksi ekonomové jsou si vědomi toho, že ten hospodářský růst zatím nemá pevné základy a je velmi tažen zpravidla vládními výdaji, to znamená zadlužování do budoucna. A samozřejmě žádný stát si nemůže dovolit jaksi utrácet přemíru dostatečně dlouhou dobu.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Ano, mnozí ekonomové varují právě, že ekonomiky letos žily a žijí z těch miliardových vládních motivací, z těch masivních státních výdajů a pomoci, ale že příští rok může tento zdroj vyschnout a že ekonomika se může vrátit do té recese, souhlasíte tedy s nimi?

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Souhlasím s tím, je to, bych řekl, docela reálné riziko a právě proto je na místě pouze ten opatrný optimismus, protože přece jenom doposud nevíme, jak jednotlivé segmenty ekonomiky zareagují na to, když právě ty vládní stimuly skončí.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

A je myslitelné nebo bylo by myslitelné, že by vlády, ať už tedy zemí Evropské unie, nebo Spojených států, vlyly další miliardy do ekonomik?

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Tak samozřejmě technicky to myslitelné je, nicméně tady jsou určitá praktická omezení, a to jsou vlastně již současné schodky těch veřejných financí. Jak v Evropě, tak zejména ve Spojených státech vlastně ty současné schodky již nabírají takových rozměrů, že nastává otázka, do jaké míry je to vlastně vůbec udržitelné už i ze střednědobého hlediska.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže reálně se to čekat nedá a je klidně tedy možné, že ten zdroj vyschne a opravdu bude teprve znát příští rok, jak si s tím ekonomikou poradí.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Přesně tak, ten příští rok bude právě zlomový z hlediska toho, zda ten hospodářský růst, který máme, zda bude tím mírným tempem pokračovat nebo zda dojde k určité stagnaci.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

A jaký vývoj očekáváte vy, mírné tempo nebo stagnaci.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Já bych byl mírně optimistický, zejména bych řekl z pohledu české ekonomiky, protože přece jenom jsme na tom trošku lépe než západní ekonomiky, čistě z hlediska toho, že vlastně nás mohou táhnout nějakým způsobem nahoru, neboť jsme cenově konkurenceschopnější než ty, ta západní Evropa. Čili tady bych viděl určitou naši menší výhodu, samozřejmě také máme možnost určitého přizpůsobení přes směnný kurz koruny.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

A tipnul byste si, o kolik procent může tedy v příštím roce v Česku ekonomika růst?

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Já bych to tipoval někde okolo 1,5 procenta, ale je to spíš takové to, bych řekl, mírné optimistické přání.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Co mohou lidé v Česku čekat tedy v příštím roce, mám teď na mysli, pokud jde o ceny, ale také o výši jejich mezd, o růst jejich mezd.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Tak ohledně cen i mezd, tam vlastně spíš bychom očekávali stagnaci, problémem bude nezaměstnanost a sice současná čísla nasvědčují tomu, že ten růst nezaměstnanosti se zastavil, nicméně obvykle koncem roku dochází právě k určitému uzavírání kontraktů a je velmi pravděpodobné, že tam dojde k určitému nárůstu právě v prosinci a v lednu následujícího roku.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Kdybychom se na to tedy podívali úplně obyčejným okem, tak povede se lidem v příštím roce hůř, lépe nebo stejně jako letos.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Já bych řekl, že by se jim mohlo v průměru vést trošku lépe, nicméně je to čistě relativní, je to čistě relativní pojem právě proto, že ty dopady krize nejsou rovnoměrné a jsou skupiny obyvatelstva, na které dopadá více a jsou skupiny obyvatelstva, na které vlastně nedopadne.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže čekáte rozdíly třeba mezi i regiony, ale třeba i mezi zeměmi v rámci Evropské unie, ale hlavně regiony mám na mysli.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Samozřejmě budou rozdíly mezi regiony a ty rozdíly v rámci Evropské unie už jsou vidět a když se podíváme třeba na Španělsko, tak tam ta nezaměstnanost již přesáhla 19 procent, čili to je ukázka toho, že tento, že tento region je na tom momentálně velmi špatně a je otázka, pokud vlastně bude nějaký mírný hospodářský růst, tak samozřejmě Evropská centrální banka patrně zvýší úrokové míry, což samozřejmě bude správná odpověď pro, bych řekl, celou evropskou ekonomiku a zejména pro ty ekonomiky, jako je, jako byla ta španělská, tam to může způsobit další problémy.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Na čem bude záviset to, zda vývoj v příštím roce bude příznivý.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Řekl bych, že můžeme doufat v to, že nás Evropu potáhne do určité míry i Asie, kde třeba například v Číně ten hospodářský růst je přes 8 procent, čili je tady určitá možnost toho, že ten svět jako takový bude, řekl bych, tím motorem, který nahradí ty zvýšené vládní výdaje, které tam hrály roli v letošním roce.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Řada filosofů, kteří bádali nad ekonomickými souvislostmi světa, tak trošku doufala, že ta krize stávající bude tak velká, že přiměje lidi ke změně hodnot a třeba i ke změně způsobu ekonomického chování. Stalo se to?

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Nestalo se to, samozřejmě množí se určité hlasy o tom, že kapitalismus je mrtvý, nicméně pořád se ukazuje, že tento tržní systém je dostatečně robustní na to, aby se dokázal vypořádat s různými šoky, které na nás čekají.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Takže tato krize žádné velké poučení nepřinese, západní svět se otřepe a pojede ve starých kolejích.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Vypadá to tak, koneckonců všechny ty krize, které kdy byly, tak zpravidla nastaly z nových příčin, čili i když ekonomové, takříkajíc, se z toho určitým způsobem poučí, i vlády se z toho poučí, tak je to vojensky, takříkajíc, zbrojení na minulou válku.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

A taky za čas zapomenou na to poučení, myslím.

Lubomír LÍZAL, ekonom, analytik, CERGE-EI, Národohospodářský ústav AV ČR

Někteří ano, ano, samozřejmě politici mají tendenci zapomínat na některé zkušenosti.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka

Děkuji vám, děkuji vám za ekonomický rozbor dnešních událostí, na shledanou.